

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 23.5.2022
COM(2022) 614 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

**v zvezi z nacionalnim reformnim programom Madžarske za leto 2022 in mnenje Sveta
o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2022**

{SWD(2022) 614 final} - {SWD(2022) 640 final}

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Madžarske za leto 2022 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2022

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta², s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost, je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem za okrevanje in odpornost zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. Prispeva h gospodarskemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda, hkrati pa krepi odpornost in potencialno rast gospodarstev držav članic. Poleg tega pomaga krepiti vzdržne javne finance ter srednje- in dolgoročno prispeva k spodbujanju rasti in ustvarjanju delovnih mest. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 [je bil] najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost [XX]. junija 2022 posodobljen.
- (2) Komisija je 24. novembra 2021 sprejela letni pregled trajnostne rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2022. Ustrezno je upoštevala ponovno potrjeno skupno zavezo, sprejeto na socialnem vrhu v Portu maja 2021, da se nadalje izvaja evropski steber socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Evropski parlament, Svet in Komisija. Evropski svet je 25. marca 2022 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

leto 2022. Komisija je 24. novembra 2021 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Madžarske ni opredelila kot eno od držav članic, za katere bo potreben poglobljen pregled³. Komisija je istega dne sprejela tudi predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2022, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic ter ki ga je Svet sprejel 14. marca 2022.

- (3) Ruska invazija na Ukrajino, ki je sledila globalni pandemiji, je bistveno spremenila geopolitične in gospodarske razmere. Vpliv invazije na gospodarstva držav članic je na primer opazen v višjih cenah energentov in hrane ter slabših obetih za rast. Višje cene energentov bremenijo zlasti najranljivejša gospodinjstva, ki se soočajo z energetske revščino ali jim ta grozi. EU je tudi pričla doslej največjemu pritoku ljudi, ki bežijo iz Ukrajine. V zvezi s tem je bila 4. marca 2022 prvič uporabljena direktiva o začasni zaščiti⁴, s katero sta bila razseljenim osebam iz Ukrajine dodeljena pravica do zakonitega prebivanja v EU ter dostop do izobraževanja in usposabljanja, trga dela, zdravstvenega varstva, stanovanj in socialnega varstva. Madžarski se zagotavlja izredna podpora v okviru pobude kohezijskega ukrepa za begunce v Evropi (CARE) ter z dodatnim predhodnim financiranjem v okviru programa pomoči pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU), namenjena pa je za nujno obravnavo potreb po sprejemu in integraciji ljudi, ki bežijo iz Ukrajine.
- (4) Ob upoštevanju hitro spreminjajočih se gospodarskih in geopolitičnih razmer evropski semester v letu 2022 nadaljuje usklajevanje širših smernic ekonomskih politik in politik zaposlovanja, hkrati pa se razvija v skladu z zahtevami glede izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost, kot je opisano v letnem pregledu trajnostne rasti 2022. Izvajanje sprejetih načrtov za okrevanje in odpornost je bistveno za izpolnjevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj načrti obravnavajo vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v ciklih semestra leta 2019 in 2020, ali pomemben del navedenih priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019 in 2020 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241, poleg morebitnih specifičnih priporočil za države, izdanih do datuma predložitve spremenjenega načrta.
- (5) Splošna odstopna klavzula se uporablja od marca 2020⁵. Komisija je v svojem sporočilu z dne 3. marca 2021⁶ izrazila mnenje, da bi morala biti odločitev o deaktivaciji ali nadaljnji uporabi splošne odstopne klavzule sprejeta na podlagi celovite ocene stanja gospodarstva, pri čemer bi bila raven gospodarske aktivnosti v EU ali euroobmočju v primerjavi z ravnmi pred krizo (konec leta 2019) ključno kvantitativno merilo. Večja negotovost in znatna negativna tveganja za gospodarske obete zaradi vojne v Evropi, rekordnih povišanj cen energentov in nenehnih motenj v

³ Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

⁴ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (UL L 71, 4.3.2022, str. 1).

⁵ Sporočilo Komisije Svetu o uporabi splošne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, Bruselj (COM(2020) 123 final z dne 20. marca 2020).

⁶ Sporočilo Komisije Svetu – Eno leto po izbruhu COVID-19: odziv fiskalne politike, Bruselj (COM(2021) 105 final z dne 3. marca 2021).

dobavni verigi upravičujejo podaljšanje splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast do leta 2023.

- (6) V skladu s pristopom iz mnenja Sveta z dne 18. junija 2021 o konvergenčnem programu za leto 2021 se fiskalna naravnost trenutno najboljše meri s spremembo primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), ki ne vključujejo začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vključujejo pa odhodke, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, glede na srednjeročno potencialno rast⁷. Poleg upoštevanja splošne fiskalne naravnosti se za oceno, ali je nacionalna fiskalna politika preudarna ter ali njena struktura podpira trajnostno okrevanje v skladu z zelenim in digitalnim preходом, pozornost namenja tudi razvoju nacionalno financiranih⁸ tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19) in naložb.
- (7) Komisija je 2. marca 2022 sprejela sporočilo s splošnimi smernicami za fiskalno politiko za leto 2023, da bi državam članicam pomagala pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter tako okrepila usklajevanje politik⁹. Navedla je, da se na podlagi makroekonomskih obetov iz zimske napovedi iz leta 2022 zdi, da je prehod s spodbujevalne skupne fiskalne naravnosti v obdobju 2020–2022 na splošno nevtralno skupno fiskalno naravnost v letu 2023 ustrezen, ter da se je hkrati pripravljena odzvati na spreminjajoče se gospodarske razmere. Sporočila je, da bi se morala priporočila glede javnih financ za leto 2023 še naprej razlikovati med državami članicami in upoštevati morebitne učinke čezmejnega prelivanja. Države članice je pozvala, naj smernice upoštevajo v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih. Komisija se je zavezala, da bo pozorno spremljala gospodarska gibanja in po potrebi prilagodila svoje smernice za politiko, najpozneje v pomladanskem svežnju v okviru semestra konec maja 2022.
- (8) Kar zadeva fiskalne smernice, zagotovljene 2. marca 2022, priporočila glede javnih financ za leto 2023 upoštevajo slabše gospodarske obete, večjo negotovost, nadaljnja negativna tveganja in višjo inflacijo v primerjavi z zimsko napovedjo. Glede na to ozadje je treba s fiskalnim odzivom razširiti javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetsko varnost ter ohraniti kupno moč najranljivejših gospodinjstev, da bi se s ciljno usmerjenimi in začasnimi ukrepi ublažil učinek zvišanja cen energentov in pomagalo omejiti inflacijske pritiske zaradi sekundarnih učinkov; fiskalna politika mora ostati prožna, da se bo lahko prilagodila hitro spreminjajočim se razmeram, ter se mora razlikovati med državami glede na njihov fiskalni položaj in gospodarske razmere, tudi v zvezi z izpostavljenostjo krizi in pritoku razseljenih oseb iz Ukrajine.

⁷ Ocene fiskalne naravnosti in njenih delov v tem priporočilu so ocene Komisije na podlagi predpostavk, na katerih temelji pomladanska napoved Komisije iz leta 2022. Ocene Komisije glede srednjeročne potencialne rasti ne vključujejo pozitivnega učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki lahko povečajo potencialno rast.

⁸ Ki se ne financirajo z nepovratnimi sredstvi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU.

⁹ Sporočilo Komisije Svetu: Smernice za fiskalno politiko za leto 2023, Bruselj (COM(2022) 85 final z dne 2. marca 2022).

- (9) Madžarska je 29. aprila 2022 predložila nacionalni reformni program za leto 2022 in konvergenčni program za leto 2022. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Komisija je 23. maja 2022 objavila poročilo o državi za Madžarsko za leto 2022¹⁰. V njem je ocenila napredek Madžarske pri obravnavanju zadevnih specifičnih priporočil za države, ki jih je Svet sprejel v letih 2019, 2020 in 2021. V njem je bil ocenjen tudi napredek Madžarske pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, doseganju krovnih ciljev EU glede zaposlovanja, znanj in spretnosti ter zmanjševanja revščine ter napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja ZN.
- (11) Madžarska je 29. aprila 2022 v roku iz člena 4 Uredbe (ES) št. 1466/97 predložila konvergenčni program za leto 2022.
- (12) Komisija je 23. maja 2022 izdala poročilo v skladu s členom 126(3) PDEU. V poročilu je obravnavala proračunski položaj Madžarske, saj je primanjkljaj sektorja država leta 2021 presegel referenčno vrednost 3 % BDP iz Pogodbe, dolg sektorja država pa je presegel referenčno vrednost 60 % BDP iz Pogodbe, pri čemer merilo glede zmanjšanja dolga ni bilo izpolnjeno. V poročilu je bilo ugotovljeno, da merili glede primanjkljaja in dolga nista izpolnjeni. V skladu s sporočilom z dne 2. marca 2022 je Komisija v okviru svoje ocene vseh pomembnih dejavnikov menila, da bi izpolnjevanje merila glede zmanjšanja dolga pomenilo preveč zahteven fiskalni napor na začetku programskega obdobja, kar bi lahko ogrozilo rast. Zato po mnenju Komisije upoštevanje merila glede zmanjšanja dolga v trenutnih izrednih gospodarskih razmerah ni potrebno. Kot je bilo napovedano, Komisija spomladi 2022 ni predlagala začetka novih postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem, jeseni 2022 pa bo ponovno ocenila možnost začetka postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem.
- (13) Svet je 20. julija 2020 Madžarski priporočil, naj v letih 2020 in 2021 v skladu s splošno odstopno klavzulo sprejme vse potrebne ukrepe za učinkovit odziv na pandemijo, ohranitev gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo. Priporočil ji je tudi, naj izvaja fiskalne politike, namenjene doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju vzdržnosti dolga ob hkratni krepitvi naložb, kadar gospodarske razmere to omogočajo. Po podatkih, ki jih je potrdil Eurostat, se je leta 2021 primanjkljaj sektorja država Madžarske zmanjšal s 7,8 % BDP leta 2020 na 6,8 % leta 2021. Odziv fiskalne politike na Madžarskem je podprl okrevanje gospodarstva leta 2021, začasni nujni podporni ukrepi pa so se zmanjšali s 4,0 % BDP leta 2020 na 0,8 % leta 2021. Ukrepi, ki jih je Madžarska sprejela v letu 2021, so v skladu s priporočilom Sveta z dne 20. julija 2020. Diskrecijski proračunski ukrepi, ki jih je vlada sprejela v letih 2020 in 2021, so bili večinoma začasni ali so jih spremljali izravnalni ukrepi. Nekateri diskrecijski ukrepi, ki jih je vlada sprejela v letih 2020 in 2021, pa niso bili začasni oziroma jih niso spremljali izravnalni ukrepi, zajemali pa so predvsem znižanje prispevkov delodajalcev za socialno varnost, odpravo dajatve za usposabljanje, oprostitvev plačila dohodnine za zaposlene, mlajše od 25 let, ponovno uvedbo 13. mesečnega izplačila pokojnine in povišanje plač zdravnikov. Po podatkih, ki jih je potrdil Eurostat, je dolg sektorja država leta 2021 znašal 76,8 % BDP.
- (14) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v konvergenčnem programu za leto 2022, je ugoden. Po napovedih vlade se bo realni BDP leta 2022 povečal za 4,3 %, leta 2023 pa za 4,1 %. Za primerjavo, Komisija je v

¹⁰

SWD(2022) 614 final.

pomladanski napovedi iz leta 2022 predvidela nižjo stopnjo realne rasti BDP, in sicer 3,6-odstotno leta 2022 in 2,6-odstotno leta 2023, predvsem zaradi predpostavke o trajnejšem makroekonomskem učinku vojne agresije Rusije proti Ukrajini. Komisija je v napovedi predvidela šibkejšo rast zasebne potrošnje, zlasti leta 2023, in manjšo rast naložb v letih 2022 in 2023. Vlada v skladu s konvergenčnim programom za leto 2022 pričakuje, da se bo nominalni primanjkljaj leta 2022 zmanjšal na 4,9 % BDP, leta 2023 pa na 3,5 % BDP. Zmanjšanje leta 2022 odraža predvsem nadaljevanje dinamične rasti nominalnega BDP. Glede na program naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP leta 2022 zmanjšal na 76,1 %, leta 2023 pa na 73,8 %. Komisija je v pomladanski napovedi iz leta 2022, ki temelji na ukrepih politike, znanih na presečni datum napovedi, predvidela, da bo javnofinančni primanjkljaj leta 2022 znašal 6,0 % BDP, leta 2023 pa 4,9 % BDP. To presega primanjkljaj, predviden v konvergenčnem programu za leto 2022, predvsem zaradi predvidenih manj ugodnih makroekonomskih obetov, zlasti za leto 2023, in višje rasti odhodkov, ki vključuje kapitalske injekcije za komunalna podjetja v višini 1,1 % BDP leta 2022 in dodatnih 0,7 % leta 2023. Komisija je v pomladanski napovedi iz leta 2022 predvidela večji dolg sektorja država kot odstotek BDP, ki naj bi leta 2022 znašal 76,4 %, leta 2023 pa 76,1 %. Razlika je posledica večjega primarnega salda in manj ugodne dinamike nominalnega BDP.

Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2022 je srednjeročna (10-letno povprečje) potencialna rast BDP ocenjena na 3,2 %. Vendar ta ocena ne vključuje učinka reform, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ki lahko povečajo potencialno rast Madžarske.

- (15) Vlada je leta 2022 postopoma odpravila ukrepe, sprejete v odziv na krizo zaradi COVID-19, zato naj bi se začasni nujni podporni ukrepi zmanjšali z 0,8 % BDP leta 2021 na 0,0 % BDP leta 2022. Na javnofinančni primanjkljaj vplivajo ukrepi, sprejeti za obravnavo gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energentov, ki bodo po ocenah pomladanske napovedi Komisije iz leta 2022 znašali 1,2 % BDP leta 2022 in 0,7 % BDP leta 2023¹¹. Ti ukrepi zajemajo nadomestila, ki jih je vlada zagotovila komunalnim podjetjem s kapitalskimi transferji za pričakovane izgube zaradi reguliranih cen energentov, začasno znižanje trošarin za goriva in nadomestila za majhne bencinske črpalke. Sporočeno je bilo, da so vsi ukrepi, razen trajnih zgornjih meja maloprodajnih cen plina in električne energije, začasni. Če pa bi bile cene energentov visoke tudi v letu 2023, bi se lahko nekateri od njih nadaljevali. Nekateri ukrepi, zlasti splošne zgornje meje maloprodajnih cen energentov in znižanje trošarin, po naravi niso ciljno usmerjeni. Na javnofinančni primanjkljaj vplivajo tudi stroški zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine, ki naj bi glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2022 znašali 0,2 % BDP leta 2022 in 0,3 % BDP leta 2023¹².

¹¹ Ti podatki izražajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, sprejetih od jeseni leta 2021, vključno s tekočimi prihodki in odhodki, po potrebi pa tudi ukrepov za naložbe v osnovna sredstva.

¹² Po predvidevanjih bo skupno število razseljenih oseb iz Ukrajine v EU do konca leta 2022 postopoma doseglo šest milijonov, ocena njihove geografske porazdelitve pa temelji na velikosti obstoječe diaspore, relativnem prebivalstvu države članice prejemnice in dejanski porazdelitvi razseljenih oseb iz Ukrajine po vsej EU marca 2022. V zvezi s proračunskimi stroški na osebo ocene temeljijo na mikrosimulacijskem modelu EUROMOD Skupnega raziskovalnega središča Komisije, pri čemer se upoštevajo denarni transferji, do katerih so lahko ljudje upravičeni, ter dajatve v naravi, kot sta izobraževanje in zdravstveno varstvo.

- (16) Svet je 18. junija 2021 Madžarski priporočil, naj v letu 2022¹³ ohrani spodbujevalno fiskalno naravnost, vključno s spodbudo, ki jo zagotavlja mehanizem za okrevanje in odpornost, ter ohrani nacionalno financirane naložbe. Priporočil ji je tudi, naj izvaja fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev in zagotavljanju srednjeročne vzdržnosti javnih financ, hkrati pa okrepi naložbe za povečanje potenciala rasti, kadar gospodarske razmere to omogočajo.
- (17) Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2022, vključno s podatki, vključenimi v konvergenčni program Madžarske za leto 2022, naj bi bila fiskalna naravnost leta 2022 na splošno nevtralna pri $-0,1\%$ BDP, medtem ko je Svet priporočil spodbujevalno fiskalno naravnost¹⁴. Madžarska namerava trajno podpirati okrevanje z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb, kot je priporočil Svet. Pozitiven prispevek odhodkov, financiranih z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, h gospodarski aktivnosti naj bi se zaradi pričakovane upočasnitve črpanja sredstev EU zmanjšal za 1,0 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2021¹⁵. Nacionalno financirane naložbe naj bi leta 2022 imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,2 odstotne točke¹⁶. Zato Madžarska namerava ohraniti nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) leta 2022 ekspanziven učinek na splošno fiskalno naravnost v višini 0,4 odstotne točke. To vključuje dodaten učinek ukrepov za obravnavanje gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energentov ($0,1\%$ BDP) ter stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine ($0,2\%$ BDP). K rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) prispeva tudi več diskrecijskih ukrepov, kot so ponovna uvedba 13. mesečnega izplačila pokojnine, nadomestila za uslužbenke organov kazenskega pregona in vojaške častnike ter znižanje prispevkov delodajalcev za socialno varnost in dajatev za usposabljanje.
- (18) Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2022 naj bi fiskalna naravnost ob predpostavki, da spremembe politike ne bo¹⁷, leta 2023 znašala $1,9\%$ BDP. Madžarska naj bi leta 2023 še naprej uporabljala nepovratna sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju. Pozitivni prispevek odhodkov, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugimi sredstvi EU, h gospodarski aktivnosti naj bi se leta 2023 povečal za 0,3 odstotne točke BDP. Nacionalno financirane naložbe naj bi leta 2023 imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,4 odstotne točke¹⁸. Hkrati naj bi imela rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) leta 2023 restriktiven učinek na splošno

¹³ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 78).

¹⁴ Negativni (pozitivni) predznak kazalnika ustreza presežku (primanjkljaju) rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na ekspanzivno (restriktivno) fiskalno politiko. To so projekcije Komisije. Komisija še ni ocenila načrt za okrevanje in odpornost Madžarske.

¹⁶ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini 0,4 odstotne točke GDP, predvsem zaradi fiskalnega učinka dokapitalizacij komunalnih podjetij.

¹⁷ Negativni (pozitivni) predznak kazalnika ustreza presežku (primanjkljaju) rasti primarnih odhodkov v primerjavi s srednjeročno gospodarsko rastjo, kar kaže na ekspanzivno (restriktivno) fiskalno politiko.

¹⁸ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele restriktiven učinek v višini 0,6 odstotne točke GDP, predvsem zaradi postopnega odpravljanja subvencij za prenovo za družine in manjših ocenjenih dokapitalizacij komunalnih podjetij kot leta 2022.

fiskalno naravnost v višini 1,9 odstotne točke. To vključuje učinek postopne odprave ukrepov za obravnavanje višjih cen energentov (0,1 % BDP) ter dodatnih stroškov zagotavljanja začasne zaščite razseljenim osebam iz Ukrajine (0,1 % BDP).

- (19) Glede na konvergenčni program za leto 2022 naj bi se primanjkljaj sektorja država leta 2024 postopoma zmanjšal na 2,5 % BDP, leta 2025 pa na 1,5 % BDP. Zato naj bi se primanjkljaj sektorja država do leta 2024 zmanjšal pod 3 % BDP. Glede na program naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP do leta 2025 zmanjšal, in sicer na 70,4 % leta 2024 in na 66,9 % leta 2025. Na podlagi analize Komisije se zdi, da so tveganja za srednjeročno vzdržnost dolga srednja.
- (20) Vpliv staranja prebivalstva in povečanje javnega dolga med krizo zaradi COVID-19 bosta okrepila izzive v zvezi z dolgoročno vzdržnostjo javnih financ na Madžarskem. Po napovedih se bodo odhodki za pokojnine precej povišali, in sicer s približno 8 % BDP leta 2019 na več kot 12 % BDP leta 2070. Kazalniki vzdržnosti javnih financ nakazujejo na srednja tveganja za srednjeročno vzdržnost in visoka tveganja za dolgoročno vzdržnost. Nedavni ukrepi politike s povečanjem dolgoročnih pokojninskih obveznosti vlade krepijo izziv v zvezi z vzdržnostjo. Zaradi 13. mesečnega izplačila pokojnine, ki je bilo ponovno uvedeno v letih 2021 in 2022, se bodo odhodki za pokojnine predvidoma povišali. Po napovedih se bodo zaradi sprememb davčnega in pokojninskega sistema v zadnjem desetletju odhodki za pokojnine upokojencev z visokimi dohodki povišali, neenakosti med upokojenci pa povečale. Navedeni ukrepi vključujejo odpravo zgornje meje za pokojninsko osnovo in pokojnine ter uvedbo pavšalne dohodnine za povišanje pokojninske osnove oseb z visokimi dohodki. Minimalna pokojnina se od leta 2008 uradno ni spremenila, kar vpliva na položaj oseb z zaposlitveno zgodovino s prekinitvami in nizkimi povprečnimi zaslužki v delovni dobi.
- (21) Madžarska je predložila programske dokumente kohezijske politike¹⁹ – 30. decembra 2021 je predložila partnerski sporazum, 26. januarja 2022 pa program za gospodarski razvoj in inovacije plus [dodati druge OP, če so bili predloženi do objave pomladanskega svežnja]. V skladu z Uredbo (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 bo Madžarska pri načrtovanju programov skladov kohezijske politike za obdobje 2021–2027 upoštevala zadevna specifična priporočila. To je predpogoj za izboljšanje učinkovitosti in povečanje dodane vrednosti finančne podpore, prejete iz skladov kohezijske politike, ob hkratnem spodbujanju usklajevanja, dopolnjevanja in skladnosti med temi skladi ter drugimi instrumenti in skladi Unije. Uspešno izvajanje programov kohezijske politike je odvisno tudi od odprave ozkih grl za naložbe v podporo zelenemu in digitalnemu prehodu ter uravnoteženemu teritorialnemu razvoju.
- (22) Na splošno je trg dela na Madžarskem v dobrem stanju, vendar še naprej obstajajo izzivi v zvezi z nizko stopnjo delovne aktivnosti žensk in prikrajšanih skupin. Matere z mladimi otroki so praviloma dolgo odsotne z dela, deloma zaradi pomanjkanja ustanov za varstvo otrok, mlajših od treh let. Zaradi namenskih programov se število ustanov za otroško varstvo postopoma povečuje, vendar se te ustanove spopadajo s

¹⁹ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (PE/47/2021/INIT) (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

pomanjkanjem osebja. Obstajajo precejšnje možnosti za povišanje stopnje delovne aktivnosti nekaterih prikrajšanih skupin, kot so nizko usposobljene osebe, dolgotrajno brezposelni, invalidi in Romi. Te skupine bi se lahko bolje mobilizirale, če bi se jim zagotovili znanje in spretnosti ter dejavna pomoč pri iskanju zaposlitve. Pomoč pri iskanju zaposlitve je omejena in samo polovica registriranih brezposelnih prejema finančna nadomestila. Obdobje prejemanja denarnega nadomestila za brezposelnost je med najkrajšimi v EU. Brezposelnost je največja v manj razvitih regijah in na podeželju.

- (23) Tveganje revščine se je znatno zmanjšalo, vendar si številni ljudje še vedno ne morejo privoščiti osnovnih potrebščin. Stopnji materialne in socialne prikrajšanosti sta še naprej med najvišjimi v EU, zlasti med otroki. Revščina in socialna izključenost sta največji v specifičnih skupinah in na specifičnih območjih. Pri Romih so stopnje revščine tri- do štirikrat višje, kar je povezano z bolj omejenim dostopom do trga dela in javnih storitev. V zadnjem desetletju je socialna varovalna mreža za družine brez stabilne zaposlitve oslabila, vrzel revščine pa se je v zadnjem času povečala. Za davčni sistem je značilna nesorazmerna obremenitev delavcev z nižjimi dohodki. Družine z nizkimi dohodki so poleg tega manj pogosto upravičene do davčne olajšave za dohodek na otroka. Njihovi glavni viri dohodka, kot so plača za javna dela, minimalni dohodek in družinski dodatki, se niso razvijali v skladu z življenjskimi stroški. Regulirane cene za stanovanjsko energijo se niso spremenile, zaradi česar so bila gospodinjstva deloma zaščitena pred nedavno rastjo cen primarnih proizvodov. To pa ne pomaga revnim gospodinjstvom na podeželju, ki za ogrevanje uporabljajo trdna goriva. Naraščajoče cene stanovanjskih nepremičnin pomenijo dodaten izziv za družine z nizkimi dohodki, ki se srečujejo s težavami pri dostopu do shem podpore za javna stanovanja. Poleg tega so socialna stanovanja postala redka in so pogosto v slabem stanju.
- (24) Rezultati izobraževanja na Madžarskem so pod povprečjem EU. Osnovna znanja in spretnosti otrok do 15. leta starosti so precej pod povprečjem EU in regionalnimi povprečji, v zadnjem desetletju pa so se še zmanjšala. V nasprotju z evropskimi trendi se je zgodnje opuščanje šolanja v zadnjem desetletju povečalo, pri čemer je povezana stopnja leta 2021 znašala 12,0 %, povprečje EU pa 9,7 %. Stopnja zgodnjega opuščanja šolanja je višja v najmanj razvitih okrajih, med Romi pa je šestkrat višja kot med drugimi prebivalci. Delež oseb, starih 25–34 let, s terciarno izobrazbo se je od leta 2010 povečal, vendar je še naprej med najmanjšimi v EU. Udeležba v izobraževanju odraslih je malo večja od polovice povprečja EU. Digitalnih spretnosti in znanj primanjkuje, zlasti med revnimi. V najnižjih dveh dohodkovnih kvartilih ima vsaj osnovne digitalne spretnosti in znanja samo 13 % oziroma 18 % Madžarov, ta deleža pa sta med najmanjšimi v EU. Prikrajšani dijaki imajo majhne možnosti za vključitev v visokošolsko izobraževanje. Neenakost na področju izobraževanja zmanjšuje možnost za socialno mobilnost. Nizka učinkovitost in pomanjkanje pravičnosti v šolskem sistemu sta verjetno povezana z nizko stopnjo avtonomije učnega načrta, pomanjkanjem socialno-ekonomske raznolikosti v šolah in nizkimi plačami učiteljev. Pomanjkanje učiteljev je čedalje večja težava. Čeprav zbirni kazalniki, kot je razmerje med učitelji in učenci, ne nakazujejo na akutna pomanjkanja, podrobnejša analiza razkriva pomanjkanja za posamezne predmete, kot so matematika, znanost in tuji jeziki. Pomanjkanje učiteljev je povezano tudi z razdrobljenostjo šolskega sistema, saj ima polovica vseh osnovnih in nižjih sekundarnih šol manj kot 150 učencev. Pomanjkanje kvalificiranih učiteljev je praviloma posebej velika težava v šolah z velikim deležem prikrajšanih učencev. Več kot polovica diplomantov programov pedagoškega izobraževanja se zaradi velike delovne obremenitve in nizkih

plač učiteljev, zlasti na začetku poklicne poti, odloči za drug poklic. Poleg tega imajo ravnatelji šol zaradi centraliziranega upravljanja šol omejeno avtonomijo in orodja za izboljšanje kakovosti poučevanja.

- (25) Rezultati na področju zdravja zaostajajo za rezultati v večini drugih držav članic, kar odraža nezdrav način življenja in omejeno učinkovitost zagotavljanja zdravstvenega varstva. Razširjenost kajenja, motenj zaradi uživanja alkohola in debelosti je med najvišjimi v Uniji. Madžari so v Uniji med najbolj izpostavljenimi prezgodnji smrti zaradi slabe kakovosti zraka. Število smrti, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, je med najvišjimi v Uniji, deloma zaradi neustreznih presejalnih testov in upravljanja primarnega zdravstva. Zaradi precejšnjega pomanjkanja zdravstvenega osebja, zlasti splošnih zdravnikov in medicinskih sester, pri dostopu do kakovostne oskrbe obstajajo znatne socialno-ekonomske razlike. Mreža bolnišnic je razdrobljena in vključuje veliko število bolnišničnih postelj. Madžarski pacienti preživijo največ časa v bolnišnicah po vsej EU, saj se v primerjavi z EU na Madžarskem še vedno izvaja malo ambulantnih operacij. Nedavne reforme so spodbudile sodelovanje splošnih zdravnikov, s čimer bi se izboljšalo opravljanje storitev. Sprejeti so bili pomembni ukrepi za odpravo nagradnih plačil in obravnavo pomanjkanja zdravnikov.
- (26) Pomanjkljivi neodvisni nadzorni mehanizmi ter tesne medsebojne povezave med politiko in nekaterimi podjetji spodbujajo korupcijo. Kadar se pojavijo resne obtožbe, sistematično ni odločnega ukrepanja, da bi se preiskali in preganjali primeri korupcije, v katere so vpleteni visoki uradniki ali osebe iz njihovega neposrednega kroga. Odgovornost za odločitve o zaključku preiskav je še vedno zaskrbljujoča, saj ni učinkovitih pravnih sredstev zoper odločitve tožilstva, da ne bo preganjalo domnevne kriminalne dejavnosti. Vse manjše možnosti državljanskega nadzora ob omejitvah svobode medijev, sovražno okolje za organizacije civilne družbe ter ponavljajoči se izzivi pri uporabi pravil o preglednosti in dostopu do javnih informacij dodatno slabijo protikorupcijski okvir. Vlada je decembra 2021 odložila izvajanje večine ukrepov iz protikorupcijske strategije za obdobje 2020–2022²⁰.
- (27) Neodvisnost, učinkovitost in kakovost pravosodnega sistema so bistvenega pomena za privabljanje podjetij in omogočanje gospodarske rasti. Skrbi zaradi neodvisnosti sodstva še niso odpravljene. Državni sodni svet se še vedno srečuje s težavami pri iskanju protiuteži za pooblastila predsednika državnega urada za sodstvo. Pravila o izvolitvi predsednika vrhovnega sodišča ustvarjajo tveganja političnega vpliva na najvišje sodišče v državi. Zaradi nepreglednosti sistema dodeljevanja zadev stranke ne morejo preveriti, ali je bila uporabljena neupravičena diskrecijska pravica. Pojavila so se vprašanja v zvezi z vlogo ustavnega sodišča, katerega člane izbere parlament brez sodelovanja sodstva, pri nadzoru nad sodbami splošnih sodišč.
- (28) Madžarska dosega slabe rezultate med državami članicami v zvezi s socialnim dialogom, sodelovanjem deležnikov pri razvoju primarne zakonodaje, posvetovanjem s socialnimi partnerji, civilno družbo in uporabo instrumentov, ki temeljijo na dokazih. Nacionalna pravila o obveznem javnem posvetovanju o osnutkih pravnih aktov in njihovih ocenah učinka se sistematično ne upoštevajo. Število zakonov, v zvezi s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, se je v zadnjih letih precej zmanjšalo.

²⁰ Komisija je 27. aprila Madžarski poslala uradno obvestilo v skladu s členom 6(1) Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije.

- (29) Uvedeni so bili ukrepi za dodatno izboljšanje davčnega sistema, vendar nekateri izzivi ostajajo. Davčna obremenitev dela se je zmanjšala, a ostaja visoka za osebe z nizkimi dohodki. Zaradi področnih davkov in velikega števila malih davkov je davčni sistem zapleten, stroški izpolnjevanja obveznosti pa so visoki, zlasti za manjša podjetja.
- (30) Regulativne ovire in vpletenost države na proizvodnih trgih ovirajo izbor učinkovitih podjetij in omejujejo konkurenco. *Ad hoc* izvzetja poslov iz nadzora konkurence ovirajo delovanje trga in zavirajo naložbe. Dodaten problem je nepredvidljivost pravnega okvira, zlasti v sektorju maloprodaje, ki se v zadnjih letih sooča s pogostimi spremembami predpisov. Predpisi in davki lahko preprečujejo rast podjetij, zlasti v maloprodajnem sektorju in sektorju komunalnih storitev. Tudi regulacija poklicev ostaja restriktivna. Počasni in dragi postopki v primeru insolventnosti lahko ovirajo prestrukturiranje podjetij v težavah. Trg javnih naročil je še vedno ranljiv za protikonkurenčne prakse. Delež naročil, oddanih v okviru postopkov, v katerih je sodeloval samo en ponudnik, ostaja med največjimi v EU. V odziv na ugotovitve zaporednih revizij Komisije na področju upravljanja sredstev EU, v katerih so bile ugotovljene resne sistemske pomanjkljivosti in nepravilnosti, zlasti v zvezi z uporabo okvirnih sporazumov, so organi izboljšali nadzor nad pravilnostjo javnega naročanja. V praksi se bo pokazalo, ali so bile vse predhodno ugotovljene pomanjkljivosti v celoti odpravljene. Pred kratkim so se pojavila nova tveganja z očitno izključitvijo skladov javnega interesa iz pravil o javnem naročanju. Vlada si je februarja 2021 določila ambiciozen cilj, da bo delež postopkov za oddajo javnega naročila z eno samo ponudbo zmanjšala na manj kot 15 %, vendar ni določila fiksnega časovnega načrta.
- (31) Prehod na podnebno nevtravno gospodarstvo je še vedno v zgodnji fazi. Polovica ozemlja Madžarske je precej izpostavljena tveganjem zaradi podnebnih sprememb, vključno s sušami in poplavami. To ustvarja potrebo po trajnostnih rešitvah za prilagajanje podnebnim spremembam, predvsem s sonaravnim zadrževanjem vode, med drugim z obnavljanjem naravne hidrologije, prilagoditvijo kmetijskih praks ter pozornim spremljanjem odvzemov podzemne in površinske vode za namakanje. Kakovost zraka in vode je še naprej zaskrbljujoča. Glavni viri onesnaževanja zraka so sežiganje trdnih goriv v gospodinjstvih, kmetijstvo in emisije iz prometa. Velik del omrežja za oskrbo s pitno vodo je v slabem stanju, regulativno okolje pa ustvarja ovire za naložbe. Krožno gospodarstvo je še vedno v začetni fazi, recikliranje komunalnih odpadkov je premalo razvito, ekonomski instrumenti pa niso zadostni za reševanje okoljskih izzivov. Vlada je reorganizirala ravnanje z odpadki v več fazah. Spremembe so omejile konkurenco v sektorju, stranski učinek pa je bilo zmanjšanje učinkovitosti in znižanje stopenj recikliranja. Sektorji, ki se bodo zaradi zelenega prehoda verjetno skrčili ali preoblikovali, zagotavljajo zaposlitev za skoraj 4 % vseh delavcev, ta skupina pa bi še posebej potrebovala izpopolnjevanje in preusposabljanje. Pomanjkanje delovne sile v energetskega sektorju bi lahko oviralo prehod na podnebno nevtravnost.
- (32) Za prometno infrastrukturo je značilno gosto avtocestno in elektrificirano železniško omrežje. Na Madžarskem so se močno povečale emisije iz prometnega sektorja, ki hitro postaja sektor z največ emisijami. Madžarska je ena od najbolj prometno obremenjenih držav članic z naraščajočim številom izgubljenih ur na voznika na mestnih območjih. Delež novih registracij brezemisijskih osebnih vozil in število polnilnih mest se stalno povečujeta. Čeprav ustrezni kazalniki kažejo, da je Madžarska na vodilnem mestu med primerljivimi državami v regiji, je še vedno pod povprečjem EU.

- (33) Raziskave in inovacije so ključno gonilo dolgoročne rasti in konkurenčnosti. Madžarska se uvršča med države, ki so na področju inovacij v vzponu. Poraba za raziskave in razvoj se povečuje in je leta 2020 dosegla 1,61 % BDP. Ključna ovira za inovacije je pomanjkanje visoko usposobljenih delavcev. Delež prebivalstva s terciarno izobrazbo je med najmanjšimi v EU. Zaradi nedavnega izvzetja mladih delavcev iz obveznosti plačevanja dohodnine in drugih strukturnih sprememb, ki ovirajo akademsko svobodo, se zmanjšuje privlačnost visokošolskega izobraževanja. Digitalne spretnosti in znanja ter uporaba digitalnih tehnologij v podjetjih in javnih storitvah ostajajo pod povprečjem Unije.
- (34) V odziv na mandat voditeljev držav ali vlad EU iz izjave iz Versaillesa je cilj načrta REPowerEU čim prej postopno odpraviti odvisnost Evropske unije od uvoza fosilnih goriv iz Rusije. V ta namen se v dialogu z državami članicami opredeljujejo najprimernejši projekti, naložbe in reforme na nacionalni, regionalni in EU ravni. Cilj teh ukrepov je zmanjšati splošno odvisnost od fosilnih goriv in nadomestiti uvoz fosilnih goriv iz Rusije s fosilnimi gorivi iz drugih držav.
- (35) Energetski sektor Madžarske je močno odvisen od fosilnih goriv iz Rusije. Po podatkih iz leta 2020²¹ Madžarska uvaža skoraj ves zemeljski plin iz Rusije (95 % v primerjavi s povprečjem EU, ki znaša 44 %). Tudi odvisnost od Rusije za nafto je nad povprečjem EU (61 % v primerjavi s 26 %), za premog pa je pod njim (22 % v primerjavi s 54 %). Delež zemeljskega plina v mešanici energijskih virov je večji od povprečja EU (35 % v primerjavi s 24 %), deleža nafte in premoga pa sta manjša (30 % v primerjavi s 33 % oziroma 7 % v primerjavi z 11 %). Delež obnovljivih virov energije pri bruto porabi končne energije znaša 13,9 % in je eden najmanjših v EU. Madžarska se namerava bolj opreti na sončno energijo, še vedno pa premalo izkorišča potencial vetrne in geotermalne energije. Potrebne so naložbe v omrežje električne energije, na primer za pametne števec, sheme proizvajalcev-odjemalcev, energetske skupnosti in dinamično oblikovanje cen za vključevanje več energije iz obnovljivih virov. Poleg tega bi se lahko poenostavili postopki izdaje dovoljenj za postavljanje obratov na obnovljive vire energije. Regionalne plinske povezave bi lahko omogočile diverzifikacijo uvoza. Priporoča se, naj bodo, kadar je to mogoče, nove naložbe v infrastrukturo in omrežje, ki so povezane s plinom, primerne za prihodnost, da se s prehodom na trajnostna goriva v prihodnosti omogoči njihova dolgoročna trajnostnost. Za zmanjšanje odvisnosti so na voljo velike možnosti za izboljšanje energijske učinkovitosti v sektorju stanovanjskih stavb. Uporaba strožjih okoljskih standardov za nova stanovanja je bila preložena za 18 mesecev do junija 2022. Sedanji program prenove stanovanjskih stavb ni osredotočen na energijsko učinkovitost in v praksi izključuje najranljivejše družine. Enotno nizke regulirane cene energentov ne glede na dohodke gospodinjstva ali raven porabe povečujejo neenakosti in ne ustvarjajo spodbud za varčevanje z energijo. Za uskladitev Madžarske s cilji svežnja „Pripravljeni na 55“ bo treba dodatno povečati ambicije za zmanjšanje emisij

²¹ Eurostat (2020), delež ruskega uvoza glede na celotni uvoz zemeljskega plina, surove nafte in črnega premoga. Povprečje celotnega uvoza v EU-27 temelji na uvozu iz držav zunaj EU-27. Za Madžarsko celotni uvoz vključuje trgovino znotraj EU. Surova nafta ne vključuje rafiniranih naftnih proizvodov. Opozoriti je treba, da je Madžarska po eni strani zelo odvisna od uvoza plina iz Rusije, po drugi strani pa pomembno količino plina izvaža v sosednje države. Zato je njena odvisnost od plina za domačo potrošnjo verjetno manjša kot nakazujejo sporočeni podatki, čeprav je še vedno precejšnja.

toplogrednih plinov ter povečanje deleža obnovljivih virov energije in energijske učinkovitosti.

- (36) Medtem ko bo pospešitev prehoda s fosilnih goriv na podnebno nevtralnost v več sektorjih povzročila znatne stroške prestrukturiranja, lahko Madžarska v okviru kohezijske politike uporabi mehanizem za pravični prehod, da v najbolj prizadetih regijah ublaži socialno-ekonomske posledice prehoda. Poleg tega lahko uporabi Evropski socialni sklad plus, da izboljša zaposlitvene možnosti in okrepi socialno kohezijo.
- (37) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil konvergenčni program za leto 2022, njegovo mnenje pa je izraženo v priporočilu 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Madžarska v letih 2022 in 2023 ukrepa tako, da:

1. v letu 2023 zagotovi, da bo rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov v skladu s splošno nevtralno naravnostjo politike, ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energentov, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine; je pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram; razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetske varnost, med drugim tudi z uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost, načrta RePowerEU in drugih sredstev EU; v obdobju po letu 2023 izvaja fiskalno politiko, namenjeno doseganju preudarnih srednjeročnih fiskalnih položajev; izboljša dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema in hkrati ohrani njegovo ustreznost, zlasti z obravnavanjem dohodkovnih neenakosti;
2. hitro zaključi pogajanja s Komisijo o programskih dokumentih kohezijske politike za obdobje 2021–2027, da se lahko začnejo izvajati;
3. nadaljuje vključevanje najranljivejših skupin na trg dela, zlasti z izpopolnjevanjem, ter podaljša obdobje prejemanja denarnih nadomestil za brezposelnost; izboljša ustreznost socialne pomoči ter zagotovi dostop do bistvenih storitev in ustreznih stanovanj za vse; izboljša rezultate izobraževanja in poveča udeležbo prikrajšanih skupin, zlasti Romov, v kakovostnem rednem izobraževanju; izboljša dostop do kakovostnih storitev preventivnega in primarnega zdravstvenega varstva;
4. okrepi protikorupcijski okvir, med drugim z izboljšanjem prizadevanj za pregon in dostopa do javnih informacij, ter okrepi neodvisnost sodstva; izboljša kakovost in preglednost postopka odločanja z učinkovitim socialnim dialogom, sodelovanjem z drugimi deležniki in rednimi ocenami učinka; nadaljuje s poenostavitvijo davčnega sistema; izboljša regulativno predvidljivost in konkurenco v terciarnem sektorju, zlasti v maloprodajnem sektorju in sektorju komunalnih storitev, ter pri poslih sistematično uporablja nadzor konkurence; izboljša konkurenco na področju javnih naročil;
5. spodbuja reforme in naložbe v trajnostno gospodarjenje z vodo, ravnanje z odpadki in krožnost gospodarstva, digitalizacijo podjetij, zelene in digitalne spretnosti in znanja ter raziskave in inovacije;

6. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv s pospešitvijo uvajanja obnovljivih virov energije, zlasti z racionalizacijo postopkov izdaje dovoljenj in nadgradnjo infrastrukture za električno energijo; diverzificira uvoz fosilnih goriv, zlasti z okrepitvijo medsebojnih povezav z drugimi državami; zmanjša odvisnost od fosilnih goriv v stavbnem sektorju in prometu z okrepitvijo prizadevanj v zvezi z ukrepi za energijsko učinkovitost za vse, zlasti v stanovanjskih hišah, in elektrifikacijo prometa.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*